

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 17/2021-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. januára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudkyne Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Foltánom, advokátska kancelária, SNP 708, Galanta, vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 37/2019 a jeho rozsudkom z 20. júna 2019 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 19/2020 z 25. júna 2020 a takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] p r i j í m a na ďalšie konanie v celom rozsahu.
2. O d k l a d á vykonateľnosť rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5 To 37/2019 z 20. júna 2019 do právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci samej.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých konaní a rozhodnutí a sťažostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. októbra 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 37/2019 a jeho rozsudkom z 20. júna 2019 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Tdo 19/2020 z 25. júna 2020.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) č. k. 1 T 64/2016-645 z 13. februára 2019 uznaný vinným zo spáchania zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), za ktorý mu bol podľa § 172 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 36 písm. l), § 37 písm. m) a § 38 ods. 2 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody v trvaní štyri a pol roka, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradený do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň bol sťažovateľovi podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona uložený aj trest prepadnutia v rozsudku konkretizovaných vecí.

3. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podal prokurátor Okresnej prokuratúry Galanta odvolanie v neprospech sťažovateľa, na základe ktorého krajský súd rozsudkom č. k. 5 To 37/2019-676 z 20. júna 2019 podľa § 321 ods. 1 písm. b) a e) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) odvolaním napadnuté prvostupňové rozhodnutie zrušil v celom rozsahu a podľa

§ 322 ods. 1 Trestného poriadku sám uznal sťažovateľa vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, a za spáchanie ktorého mu podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 36 písm. l), § 37 písm. m) a § 38 ods. 2 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody v trvaní desiatich rokov so zaradením sťažovateľa na jeho výkon podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona do ústavu s maximálnym stupňom stráženia. Rovnako krajský súd uložil sťažovateľovi trest prepadnutia v rozhodnutí označených vecí.

4. Rozsudok krajského súdu sťažovateľ napadol mimoriadnym opravným prostriedkom – dovolaním, a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. i) a k) Trestného poriadku, ktoré však najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Tdo 19/2020 z 25. júna 2020 podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

5. Podľa názoru sťažovateľa krajský súd v rozsudku z 20. júna 2019 bez akéhokoľvek dokazovania podstatným spôsobom zmenil zistený skutkový stav tak, že „skutok vymedzil od mája 2012 do 17. 4. 2015“ a pritom zmenil aj právnu kvalifikáciu skutku. Týmto postupom podľa sťažovateľa hrubým spôsobom porušil § 322 Trestného poriadku, keď v predmetnej trestnej veci nevykonal dokazovanie a vo vzťahu k prvostupňovému rozhodnutiu poznamenal, že je predčasné. Za týchto okolností potom, ako to tvrdí sťažovateľ, nemohol sám vo veci rozhodnúť rozsudkom a meniť skutkové zistenie.

6. Slovom sťažovateľa odvolací súd neprípustne prehodnocoval skutkové závery okresného súdu bez toho, že by sám vykonal ním hodnotené dôkazy. Následne prikročil k ústavne chybnému celkom autonómnemu hodnoteniu sťažovateľovho úmyslu na neverejnom zasadnutí, v dôsledku čoho mu podstatne sprísnil trest bez toho, že by o takej možnosti bol sťažovateľ upovedomený. Z postupu krajského súdu je podľa sťažovateľa zjavné, že je presvedčený o jeho vine v rozpore s jeho úlohou ako súdu odvolacieho.

7. Odvolací súd, ako tvrdí sťažovateľ, nemôže záväzne hodnotiť dôkazy, ktoré sám nevykoná, lebo by porušil zásady ústnosti a priamosti trestného konania a v ňom uvedeného dôkazného konania, ale rovnako tiež nemenej ochrannú funkciu sudcovskej nezávislosti a s ňou spojenú zodpovednosť každého jednotlivého súdu a sudcu.

8. Krajský súd odsúdením sťažovateľa bez toho, že by bolo s istotou dokazované, že sa dopustil trestného činu, porušil zásadu prezumpcie neviny podľa čl. 50 ods. 2 ústavy, ako aj zásadu *nebis in idem* (nie dvakrát o tom istom) podľa čl. 50 ods. 5 ústavy.

9. Sťažovateľ uviedol, že droga, pre zadováženie a prechovávanie ktorej bol krajským súdom 20. júna 2019 odsúdený, pochádzala z trestnej činnosti, za ktorú už bol v minulosti odsúdený v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 29 T 134/2013, preto došlo k odsúdeniu sťažovateľa *„dvakrát za jeden skutok trvajúceho trestného činu“*.

10. Najvyšší súd v dovolacom konaní podľa sťažovateľa nesprávne poukázal na to, že v oboch konaniach išlo o rozdielne množstvá a rozdielnu kvalitu predmetnej drogy, čo je podľa sťažovateľa *„v rozpore aj s tým, čo tvrdil samotný prokurátor v celom trestnom konaní, ktorý sám potvrdil, že v tejto otázke treba vychádzať z priznania sa obžalovaného, keďže žiaden iný dôkaz k tejto otázke nejestvuje“*.

11. Navyše, podľa sťažovateľa najvyšší súd na jeho relevantné námietky uvedené v dovolaní vôbec nereagoval a aj v tomto rozhodnutí sa prejavila nesprávna aplikačná prax najvyššieho súdu, ktorý veľmi reštriktívnym spôsobom aplikuje ustanovenia o dovolaní v tom zmysle, že nepripúšťa revíziu skutkových zistení, čo podľa presvedčenia sťažovateľa odporuje zmyslu a zámeru zavedenia tohto mimoriadneho opravného prostriedku do trestného procesu. Nesprávne zistenie skutkového stavu má, ak súd aplikuje dôkladne hmotné právo, vždy vplyv na nesprávne právne posúdenie skutku, tak ako to sťažovateľ prezentoval v podanom dovolaní.

12. Rozhodnutiu najvyššieho súdu sťažovateľ vytkol aj skutočnosť, že sa v ňom dovolací súd vôbec nezaoberal tým, že krajský súd nemohol prísnejšie kvalifikovať konanie sťažovateľa ako súd prvého stupňa.

13. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„**[REDAKOVANÉ]** konaním rozhodnutím Krajského súdu v Trnave z 20. 6. 2019 sp. zn. 5 To 37/2019 v spojení uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20.6.2020 [správne má byť „25. 6. 2020“, pozn.] sp. zn. 5 Tdo 19/2020, boli porušené základné práva garantované čl. 46 ods. 1 čl. 50 ods. 2 a 5 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5 To 37/2019 zo dňa 20. 6. 2019 spolu s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Tdo 19/2020 zo dňa 20. 6. 2020 [správne má byť „25. 6. 2020“, pozn.] zrušuje a vec vracia Krajskému súdu Trnava.

[REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 5.000,- Eur , ktoré mu zaplatí Najvyšší súd Slovenskej republiky v lehote do dvoch mesiacov. **[REDAKOVANÉ]** priznáva náhradu trov konania v sume 346.26 eur, ktoré mu zaplatí Najvyšší súd Slovenskej republiky v lehote do dvoch mesiacov.“

14. Zároveň sťažovateľ navrhol ústavnému súdu rozhodnúť o odložení vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu sp. zn. 5 To 37/2019 z 20. júna 2019.

II.

Relevantná právna úprava

15. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

16. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

17. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním, o postavení jeho sudcov a ich bezúhonnosť ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene

a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

18. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

19. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q) r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

20. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrh na začatie konania neodmietne alebo ho nezamietne podľa § 57, prijme ho na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

III.

Predbežné prerokovanie návrhu

21. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 a 5 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 37/2019 a jeho rozsudkom z 20. júna 2019 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tdo 19/2020 z 25. júna 2020.

22. Podstata námietok sťažovateľa spočíva v jeho tvrdení, že krajský súd v odvolacom konaní v rozpore s § 322 ods. 3 Trestného poriadku prehodnotil dôkaz vykonaný okresným súdom, v dôsledku čoho „*podstatným spôsobom*“ zmenil súdom prvého stupňa zistený skutkový stav a tým aj právnu kvalifikáciu skutku, pre ktorý bol stíhaný a odsúdený, pritom tento dôkaz krajský súd sám v odvolacom konaní nevykonával. Zároveň tým bola porušená sťažovateľovi zaručená zásada prezumpcie neviny. Taktiež podľa jeho názoru došlo k jeho odsúdeniu za trestnú činnosť, za ktorú už bol v minulosti odsúdený v inom trestnom konaní.

23. Najvyšší súd pochybenia krajského súdu nenapravil, čo sťažovateľ takisto považoval za porušenie jemu zaručených označených práv.

24. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde, a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde), ako aj to, či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

25. Keďže ústavný súd nezistil nedostatky v zákonom predpísaných náležitostiach a ani dôvody na jej odmietnutie, pričom otázku opodstatnenosti tvrdení v nej obsiahnutých je potrebné posúdiť v konaní vo veci samej, prijal ústavnú sťažnosť v časti týkajúcej sa námietky porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu na ďalšie konanie (bod 1 výroku uznesenia).

IV.

Prerokovanie návrhu na vydanie dočasného opatrenia

26. Podľa § 129 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na návrh sťažovateľa odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného

zásahu, ak by právnymi následkami napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu hrozila závažná ujma a odloženie vykonateľnosti nie je v rozpore s verejným záujmom. V zmysle § 131 zákona o ústavnom súde odklad vykonateľnosti zaniká najneskoršie právoplatnosťou rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej, ak ústavný súd nerozhodne o ich skoršom zrušení.

27. Ústavný súd preskúmal ústavnou sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu, dôvody ústavnej sťažnosti i návrh sťažovateľa na odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku a dospel k záveru, že sú splnené podmienky pre odloženie jeho vykonateľnosti.

28. Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľ na základe napadnutého právoplatného rozsudku krajského súdu dosiať na výkon jemu uloženého trestu odňatia nenastúpil. Je nepochybné, že sťažovateľovi teda hrozí v dôsledku prípadného výkonu rozsudku krajského súdu závažná ujma, a to nástup na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s maximálnym stupňom stráženia, pritom odložením vykonateľnosti tohto rozhodnutia nebude ohrozený verejný záujem (keďže tento podľa § 1 Trestného poriadku vyžaduje spravodlivé potrestanie páchatel'ov trestných činov s rešpektovaním ich základných práv a slobôd). Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol o návrhu sťažovateľa na odklad vykonateľnosti tak, ako je to uvedené v bode 2 výroku tohto uznesenia.

29. Ústavný súd považuje za potrebné pre úplnosť pripomenúť, že odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu možno charakterizovať ako rozhodnutie dočasné a predbežné, takže prípadným vyhovením alebo odmietnutím návrhu na odloženie vykonateľnosti ústavný súd nijako neprejudikuje konečné rozhodnutie o ústavnej sťažnosti (I. ÚS 30/09).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. januára 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu